

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงที่ไหลบ่าเข้าสู่วิถีชีวิตของคนไทย และสังคมไทยนั้นมีทั้งสิ่งที่ “มีคุณค่า” และ “ค้อยคุณค่า” ประปนกันอยู่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวัฒนธรรมไทยจึงมีทั้งทางบวกและทางลบขึ้นอยู่กับว่าคนไทยและสังคมไทยจะมีความสามารถในการเลือกสรรกลั่นกรองมากน้อยเพียงใดเป็นสำคัญ หากรู้จักเลือกสรรกลั่นกรองเอาสิ่งที่ดีงามมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็ย่อมนำสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้า แต่ถ้ารู้ไม่เท่าทันเลือกเอาสิ่งที่ไม่เหมาะสมก็อาจก่อให้เกิดวิกฤตขึ้นในสังคมไทยได้จากบทเรียนในอดีตบรรพบุรุษของไทยได้แสดงให้เห็นปรากฏมาแล้วว่า ท่านมีความสามารถอย่างยิ่งในการเลือกสรรเอาสิ่งดีงามจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มาแต่งเติมเสริมส่งให้วัฒนธรรมไทยมีความมั่นคงและมั่นคงจนสามารถสืบทอดถึงปัจจุบัน ดังนั้นในยุคโลกาภิวัตน์คนไทยจึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการเลือกสรรวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมไทยให้มีความมั่นคงและมั่นคงมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ในช่วงเวลาสี่ทศวรรษที่ล่วงมานี้ ประเทศไทยเป็นฝ่ายที่ต้องยอมรับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกมาโดยตลอด ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงแล้วคนไทยและสังคมไทยได้สั่งสมและสืบทอดภูมิธรรม ภูมิปัญญา ศิลปะและวัฒนธรรมที่มีคุณค่าบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทยไว้มากมายสามารถเป็นผู้นำทางวัฒนธรรมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงตระหนักและใช้ภูมิธรรม ภูมิปัญญาศิลปะและวัฒนธรรมไทย เป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกด้าน ดังนั้นในกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีลักษณะไร้พรมแดนเช่นนี้ จึงเป็นโอกาสดีที่คนไทยและสังคมไทยจะพัฒนา และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ประจักษ์ และยอมรับนับถือในประชาคมโลกอันจะนำมาซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของประเทศไทย

การที่มวลมนุษยชาติได้เห็นพ้องต้องกันว่า ต้องใช้วัฒนธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในกระบวนการพัฒนา โดยจะเห็นได้ว่าสหประชาชาติได้ประกาศให้ พ.ศ. 2531–2540 เป็น “ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม” และการที่รัฐบาลไทยได้เคยประกาศให้ ปี พ.ศ. 2537 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยและต่อมาได้ประกาศให้ช่วงเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2538 ถึง ปี พ.ศ. 2540 เป็นปีแห่งการสืบสานวัฒนธรรมไทย ยังส่งผลให้ทุกคนในชาติเกิดความตื่นตัวในอันที่จะร่วมแรงร่วมใจกันธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของชาติแล้วระดับหนึ่ง และให้สอดคล้องกับสาระสำคัญที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และยุทธศาสตร์สำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) อันเป็นยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้การพัฒนาประเทศมีทิศทางไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับกระแสโลกในปัจจุบัน รัฐบาลจึงได้ประกาศให้มีวาระแห่งชาติ ว่าด้วย “ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา” (พ.ศ. 2541-2550) เพื่อเป็นการสานต่อและพัฒนาให้กระแสความตื่นตัวกลายเป็นพลังสร้างสรรค์อันจะโน้มนำคนไทยและสังคมไทยไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญาไทยสามารถปรับปรุงชีวิตของสังคมไทยได้อย่างเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต การกำหนดเวลายาวนานถึง 10 ปี เช่นนี้ จะทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องเพียงพอที่จะวางรากฐานในการพัฒนาสังคมไทยไปสู่สังคมที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กล่าวคือให้ “เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มั่งคั่ง และมั่นคงทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจ และมีความสัมพันธ์ที่สมดุลและยั่งยืนระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับสภาพแวดล้อมและธรรมชาติอย่างมีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานคุณค่าแห่งความเป็นไทย” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2543 : 1)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 พิจารณาให้ความเห็นชอบประกาศ ให้ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 2541-2550 เป็นทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาและให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรม โดยนำแผนแม่บทวาระแห่งชาติ ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาไปใช้ดำเนินงานวัฒนธรรม และได้กำหนดบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความรับผิดชอบต่องานวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัติสำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 และ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ไว้ชัดเจนว่า เป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม โดยให้มีหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทวาระแห่งชาติ ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินการคือ เสริมสร้างความเข้มแข็งมีผู้รับผิดชอบ ส่งเสริมการลงทุน มีการใช้เวทีทางวัฒนธรรม ปฏิรูปการศึกษาให้เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการใช้สื่อสารมวลชน มีการระดมสรรพกำลัง มีการเสริมบทบาทผู้นำทางศาสนา มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดและแผนงานหลักดังนี้ คือ เสริมสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการลงทุน ปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม สร้างภาวะผู้นำ เฝ้าระวัง เชิดชูคุณค่ามรดก พัฒนาระบบการบริหารและการ จัดการงาน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2543 : 3-5)

จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 46 ระบุว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอธิปไตยหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้ประกาศแต่งตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ สภาวัฒนธรรมตำบลขึ้นตามประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่อง การจัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัด ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2538 โดยมีหลักการและเหตุผลว่าให้มี สภาวัฒนธรรมจังหวัด จังหวัดละ 1 สภา ในทุกจังหวัดทั่วประเทศเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศโดยสนับสนุนให้เกิดการรวมตัว จัดตั้งเป็นองค์กรชุมชน ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอและระดับจังหวัดในลักษณะเครือข่ายเครือข่ายทางวัฒนธรรม โดยคัดเลือกตัวแทนของประชาชนในพื้นที่จำนวน 5 กลุ่ม เรียกว่า เบญจภาคี ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรธุรกิจ องค์กรวิชาการ คุณสมบัติขององค์กร สมาชิกตลอดทั้ง สักส่วนและจำนวนสมาชิกให้เป็นไปตามธรรมนูญหรือระเบียบหรือข้อบังคับของสภาวัฒนธรรม จังหวัดนั้น ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ 1) เป็นเวทีกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ 2) ส่งเสริม และพัฒนาองค์กร 3) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรม 4) ระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนและภาคประชาชน 5) เสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ วัฒนธรรมจังหวัด 6) สืบสานวัฒนธรรมไทย 7) พัฒนาวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต 8) ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรม โดยมีแนว ทางการดำเนินงาน วิธีการที่จะได้มาซึ่งประชาชน รองประธาน และคณะกรรมการบริหารสภา ตลอด ทั้งรายละเอียดต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามธรรมนูญหรือระเบียบข้อบังคับของสภา วัฒนธรรมนั้นมีสำนักงานเลขานุการสภาวัฒนธรรมจังหวัด ทำหน้าที่ด้านบริหารงานให้สภา วัฒนธรรม โดยมีคณะกรรมการบริหารสภาเป็นผู้กำกับการดำเนินงาน ในแต่ละท้องถิ่นอาจจัดตั้งสภา วัฒนธรรมท้องถิ่นต่าง ๆ ถึงระดับตำบลและหมู่บ้านได้ โดยความเห็นชอบของสภาวัฒนธรรมจังหวัด นั้น ให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัดขึ้นทุกจังหวัด และกำหนดแนวทางการบริหารกองทุน ขึ้น เมื่อมีธรรมนูญ สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับตั้งแต่วันที่ สมาชิกสภาวัฒนธรรมจังหวัดได้มีมติให้ความเห็นชอบในที่ประชุมใหญ่ บรรดาข้อบังคับหรือ ธรรมนูญใด ๆ ที่เคยมีมาให้ยกเลิกและใช้ธรรมนูญฉบับนี้แทนการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมงาน วัฒนธรรมขึ้นทุกจังหวัดและกำหนดแนวทางการบริหารกองทุนขึ้นเรียกว่าระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด พ.ศ. 2542 โดยมี สาระสำคัญที่กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนนำเอาดอกผลไปใช้ในการ ดำเนินงานวัฒนธรรม โดยจัดสรรให้จังหวัดละ 1,000,000 บาท มีเป้าหมายทั้งสิ้น 760,000,000 บาท

วัฒนธรรมจังหวัดทุกจังหวัด มีทุนประเดิมจังหวัดละ 1,000,000 บาทให้นำดอกผลมาใช้ในการดำเนินงานวัฒนธรรมจังหวัดมีสภาวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้บริหารและจัดการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บริหารงานธุรการ การเงินและการบัญชีและเปิดโอกาสให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปที่รวมตัวกันจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมสามารถเสนอโครงการขอรับการอุดหนุนงบประมาณจากสภาวัฒนธรรมจังหวัด

สภาวัฒนธรรมในทุกระดับที่เกิดขึ้นมีฐานะเป็นองค์กรเอกชนที่จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2486 มาตรา 14 และเป็นหน่วยงานทางวัฒนธรรมที่ตั้งขึ้นตามมติคณะกรรมการแห่งชาติและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2538

สภาวัฒนธรรมได้จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2537 ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 - 2539 มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้เมื่อกันยายน พ.ศ. 2541 รวมแล้วมีสภาวัฒนธรรมจังหวัด 76 แห่ง สภาวัฒนธรรมอำเภอและเขต 925 แห่ง สภาวัฒนธรรมตำบล 385 แห่ง (ดีดี สุตันติราษฎร์. 2544 : 4)

จากการที่มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2538-2539 ตามมติคณะกรรมการแห่งชาติและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2538 (ดีดี สุตันติราษฎร์. 2544 : 4) สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงเกิดขึ้น โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารสภา คือ ประธาน 1 คน รองประธาน 3 คน เลขานุการ 1 คน ผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน คณะกรรมการอื่น ๆ จำนวนไม่เกิน 113 คน รวมแล้วไม่เกิน 119 คน ให้หัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เป็นเลขานุการสภาวัฒนธรรมจังหวัดโดยตำแหน่ง และให้หัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมอบหมายนักวิชาการวัฒนธรรมจำนวน 1 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการสภาวัฒนธรรมจังหวัด

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ที่ศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถนนเอเชีย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน้าที่ตามระเบียบกระทรวงวัฒนธรรมของคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดมีดังต่อไปนี้ คือ กำหนดนโยบาย แผนงานและแนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่นประสานงานและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นกำหนดมาตรการในการดำเนินงานให้ครอบคลุมความหมาย และขอบข่ายงานวัฒนธรรม ให้ความเห็นชอบโครงการและอนุมัติงบประมาณเพื่ออุดหนุนและสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น ส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรในท้องถิ่นมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวัฒนธรรมในรูปการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมและ รูปแบบอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการระดม

ทุนจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้
 องค์กรภาคี และเครือข่ายวัฒนธรรม มีการประสานสัมพันธ์กันในระบบเครือข่ายทาง
 วัฒนธรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษา และวิจัยวัฒนธรรมในท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งและ
 กว้างขวาง ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาทาง วัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงให้มีการใช้
 ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง
 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างท้องถิ่นและระหว่างประเทศอย่าง
 กว้างขวาง พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมและการขออนุญาตจัดตั้งสมาคม
 มูลนิธิ ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นก่อนนำเสนอขออนุมัติจัดตั้งจากผู้มีอำนาจ
 อนุญาตจัดตั้ง แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ ในกิจการของสภา
 วัฒนธรรม ปฏิบัติงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
 กระทรวงวัฒนธรรมจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร (สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2546
 ข : 6)

แต่จากการศึกษาหน้าที่ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมทั้ง 13 ข้อ ทำให้เกิดความคิดว่า
 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีส่วนร่วมในหน้าที่ของคณะกรรมการ
 อย่างเต็มที่หรือสมบูรณ์หรือไม่ ทั้งนี้ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดไม่มีส่วนร่วมในการ
 ดำเนินงานอย่างเต็มที่แล้ว ก็อาจเกิดปัญหาตามมา เช่น การกำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทาง
 การดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่น ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่ให้ความร่วมมือแล้ว การ
 ทำงานตามนโยบาย การดำเนินงานตามแผน และแนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่น
 ย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ การประสานงานและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
 ในท้องถิ่น ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้การกำหนดมาตรการ
 ในการดำเนินงานให้ครอบคลุมความหมายและขอบข่ายงานวัฒนธรรม ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม
 ไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การให้ความเห็นชอบโครงการและอนุมัติงบประมาณเพื่อ
 อุดหนุนและสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วม
 ก็จะดำเนินงานไม่ได้ การส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรในท้องถิ่นมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการ
 ดำเนินงานวัฒนธรรมในรูปการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมและรูปแบบอื่น ๆ ให้กว้างขวาง
 ยิ่งขึ้น ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การส่งเสริมให้มีการ
 ระดมทุนจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรม ถ้าคณะกรรมการ
 สภาวัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรภาคี และเครือข่าย
 วัฒนธรรมมีการประสานสัมพันธ์กันในระบบเครือข่ายทางวัฒนธรรม ถ้าคณะกรรมการสภา

วัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษา และวิจัย วัฒนธรรมในท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นรวมถึงให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ถ้าคณะกรรมการ สภาวัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างท้องถิ่นและระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง ถ้าคณะกรรมการสภา วัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดตั้งสภา วัฒนธรรมและการขออนุญาต จัดตั้งสมาคม มูลนิธิ ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับวัฒนธรรมใน ท้องถิ่นก่อนนำเสนอขออนุมัติจัดตั้งจากผู้มีอำนาจอนุญาตจัดตั้ง แต่งตั้งคณะกรรมการหรือ คณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ ในกิจการของสภาวัฒนธรรม ถ้าคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมไม่มี ส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้ การปฏิบัติงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ถ้าคณะกรรมการสภา วัฒนธรรมไม่มีส่วนร่วมก็จะดำเนินงานไม่ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยระดับของการดำเนินงานของคณะกรรมการ สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามกรอบหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงวัฒนธรรมที่ว่าด้วย คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะทำให้ทราบว่าปัญหาเกิดขึ้นในเรื่อง ไດบ้าง เพราะการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาด้านวัฒนธรรม เมื่อได้ทราบถึงระดับของการดำเนินงานของ คณะกรรมการ สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะต่อสภา วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และนำไปจัดทำแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของ คณะกรรมการ สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

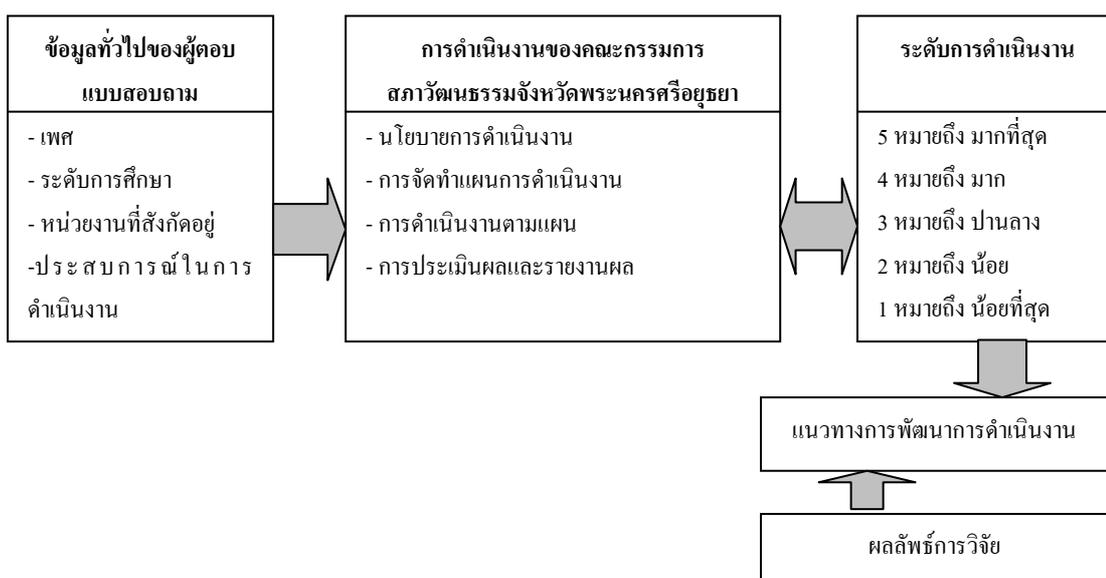
1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ประชากร คือ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 115 คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 81 คน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้กำหนดเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2550

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัดอยู่ ประสบการณ์ในการดำเนินงาน
  2. การดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ นโยบายการดำเนินงาน การจัดทำแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนการประเมินผลและรายงานผล
  3. ระดับการดำเนินงาน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย 1 หมายถึง น้อยที่สุด
- จากความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กับระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผลลัพธ์การวิจัยดังกล่าว สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน หมายถึง การนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาจัดทำแผนการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยคณะกรรมการของเครือข่ายทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นรวม 5 กลุ่ม เรียกว่า เบญจภาคี ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรภาคชุมชน องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรภาควิชาการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง ข้อมูลของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยเพศ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัดอยู่ ประสบการณ์ในการดำเนินงาน

เพศ หมายถึง เพศหญิง หรือ เพศชาย ของคณะกรรมการ

ระดับการศึกษา หมายถึง การจบการศึกษาระดับสูงสุดของคณะกรรมการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และอื่น ๆ

หน่วยงานที่สังกัดอยู่ หมายถึง สถานที่ทำงานของคณะกรรมการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งหน่วยงานออกเป็น 5 หน่วยงาน คือ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรภาคชุมชน องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรภาควิชาการ

ประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านสภาวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการที่ได้ทำงานในสภาวัฒนธรรม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามหน้าที่ของคณะกรรมการที่ได้กำหนดไว้ในธรรมนูญสภาวัฒนธรรมทั้ง 13 ข้อ

นโยบายการดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ดังนี้ คือ ศึกษานโยบาย เป้าหมายและจุดเน้น ประชุมปรึกษา ระดมความคิดเห็น รวบรวมข้อมูลสรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาในสภาพรวม กำหนดนโยบายโดยใช้ข้อมูลพื้นฐาน และพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเสนอคณะกรรมการบริหาร

การจัดทำแผนการดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานในด้านต่างๆของคณะกรรมการ ดังนี้ คือ ร่วมแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผน วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของปัญหาและความต้องการด้านวัฒนธรรม จัดทำแผนโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานและจัดทำร่างแผน/โครงการให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในนโยบาย

การดำเนินงานตามแผน หมายถึง การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ วิเคราะห์ภารกิจตามแผน จัดทำกรอบแนวทางการปฏิบัติงานและจัดเตรียมทรัพยากร กำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายงาน ปฏิบัติตามกรอบแนวทางและบทบาทหน้าที่ และดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการและติดตาม ตรวจสอบ สรุปผล

การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ดังนี้ คือ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดสร้างเครื่องมือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผล จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาประเมินผล ประเมินผลและเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานผลการประเมิน ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน การประชุมปรึกษาหารือและระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการบริหาร วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ร่วมตัดสินใจพัฒนาและปรับปรุงโดยใช้ระบบสารสนเทศเป็นพื้นฐาน วางแผนพัฒนาปรับปรุง นำแผนการพัฒนาและการปรับปรุงไปสู่การปฏิบัติ และพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน ติดตามผลการพัฒนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะทำให้ได้ทราบถึงระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผลการวิจัยจะสามารถนำไปใช้ในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา